

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

De Curaçaoese offshore

Ontstaan, groei en neergang van een belastingparadijs, 1951-2013

van Beurden, M.J.C.

Publication date

2018

Document Version

Other version

License

Other

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

van Beurden, M. J. C. (2018). *De Curaçaoese offshore: Ontstaan, groei en neergang van een belastingparadijs, 1951-2013*.

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

Bronnen en literatuur

Geraadpleegde archieven

Bedrijfsarchieven

ABN-AMRO (1951-1991).

ING (1976-1977).

Ministerie van Buitenlandse Zaken (1985-1995 en 2001-2008).

Ministerie van Financiën, directie internationale fiscale zaken (1995-2001).

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, KabNA (1992-1995).

Nationaal Archief

Trustkantoor van de NHM op Curaçao 1951-1971.

Ministerie van Buitenlandse Zaken, diplomatieke vertegenwoordiging in VS (1950-1984).

Ministerie van Financiën, directie internationale fiscale zaken (1950-1989).

Kabinet voor Nederlands Antilliaanse Zaken (1954-1964).

Andere Antilliaanse/Curaçaose bronnen

Centrale Bank, jaarverslagen en artikelen, op de website van de CBCS.

Parlementaire stukken van de Staten van de Nederlandse Antillen (na 10-10-2010 de Staten van Curaçao). De stukken t/m het zittingsjaar 1994-1995 waren beschikbaar in Nederlandse bibliotheken, de periode daarna in de universiteitsbibliotheek op Curaçao, en enkele stukken online. Veder stuurde de Directie Wetgeving en Juridische Zaken in Willemstad mij een aantal wetsgevingsdocumenten.

Persartikelen

Kranten, deels online en gedeeltelijk in Nederlandse bibliotheken beschikbaar.

De Antilliaanse knipselkrant¹²⁷⁶ (1996 t/m mei 2005) in de Haagse Stadsbibliotheek.

Een collectie krantenknipsels (november 2006 t/m april 2009) mocht worden doorgenomen op het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Andere Nederlandse bronnen

Handelingen van de Tweede en Eerste Kamer, met de bijbehorende commissievergaderingen waren online beschikbaar.

¹²⁷⁶ Die knipselkrant, een uitgave van een particuliere firma, had betrekking op diverse Antilliaanse dagbladen. Niet elke keer kon met absolute zekerheid worden vastgesteld op welke krant en op welke publicatiedatum een knipsel betrekking had. Daarom werd er voor gekozen om bij het citeren de publicatiedatum van de periodiek verschijnende knipselkrant zelf te vermelden.

Hoge Raad, uitspraken, op de website rechtspraak.nl.

Persartikelen

Kranten in bibliotheken en online.

Een knipselkrant die achtereenvolgens werd gepubliceerd door het kabinet voor Surinaamse en Antilliaanse Zaken, het kabinet van de Vice-Minister-President, het kabinet voor Nederlands-Antilliaanse Zaken en het kabinet voor Nederlands-Antilliaanse en Arubaanse Zaken. Die knipselkrant hield op te bestaan in februari 1999. De diverse jaargangen over de periode 1964 t/m januari 1999 werden verspreid over meerdere bibliotheken aangetroffen.

Boeken en artikelen

Algemene Bank Nederland, *The Netherlands Antilles Profits Tax Ordinance 1940* (Amsterdam 1975).

Aller, H.C. van, *Van kolonie tot koninkrijksdeel* (Groningen 1994).

Alm, J., 'Does an uncertain tax system encourage "aggressive tax planning"?' *Economic Analysis and Policy* 44 (2014) 30-38.

Antilliaanse knipselkrant, Mediaselect, Bureau voor Informatievoorziening over de Antillen, Hilvarenbeek (1996-2005).

Assemblée Nationale, rapport d'information sur les obstacles au controle et à la répression de la délinquance financière et du blanchiment des capitaux en Europe, Tome I:

--Volume 1- 'La Principauté du Liechtenstein' (Parijs 2000).

--Volume 2- 'La Principauté de Monaco' (Parijs 2000).

ATC Group, *ATC sinds 1893* (Amsterdam 2009).

Baldacchino, G., *Island Enclaves, Offshoring Strategies, Creative Governance, and Subnational Island Jurisdictions* (Montreal, Kingston, Londen en Ithaca 2010).

Bank van de Nederlandse Antillen, *Financial Information Guide* (Willemstad 1989).

Barry, T., B. Wood en D. Preusch, *The Other Side of Paradise: Foreign Control in the Caribbean* (New York 1984).

Bedrijfshistorisch Archief ING, *ING en haar geschiedenis* (Amsterdam 2011).

Beers, H.C., *An introduction to the financial system of the Netherlands Antilles* (Willemstad 1980).

Beers, H.C., 'Geld-, Bank- en Kredietwezen 1884-1984', in O. B. Linker ed., *Opstellen ter gelegenheid van het 100-jarig bestaan van de Kamer van Koophandel en Nijverheid te Curaçao* (Curaçao 1985) 157-193.

Belastingaangifte 2011, toelichting bij de aangifte inkomstenbelasting.

- Bergervoet, M. en D.S. Mansur, 'De Curaçaose Trust in de praktijk', *Weekblad voor Privaatrecht, Notariaat en Registratie* 6926 (2012) 292-307.
- Bergman, G.J., 'Taxation', in: D.E. Cijntje e.a., eds., *Netherlands Antilles Business Law: Legal, Accounting and Tax Aspects of doing Business in the Netherlands Antilles* (Den Haag 1999) 271-308.
- Boise, C.M. en A.P. Morriss, 'Change, Dependency, and Regime Plasticity in Offshore Financial Intermediation: The Saga of the Netherlands Antilles', *Texas International Law Journal* 45-2 (2009) 377-456.
- Burn, G., 'The state, the City and the Euromarkets', *Review of International Political Economy* 6 (1999) 225-261.
- Burn, G., *The Re-Emergence of Global Finance* (Londen 2006).
- Cassis, Y., *Capitals of Capital: The Rise and Fall of International Financial Centres, 1780-2009* (New York 2010).
- Cavalier, G.A., 'Redesigning Heaven: Tax Haven Reform in the Netherlands Antilles', *Tax Notes International* 11(2005) 1009-1019.
- Central Bureau of Statistics Curaçao (CBS), *Statistical Yearbook Curaçao 2012* (Willemstad 2013).
- Cijntje, D. E., *Belastingen in de Nederlandse Antillen* (Deventer 1990).
- Clausing, K.A., 'The Revenue Effects of Multinational Firm Income Shifting', *Tax Notes* (maart 2011) 1580-1586.
- Coopers & Lybrand Dijker Van Dien, *De Nederlandse Antillen* (z.p. 1990).
- Coopers & Lybrand Dijker Van Dien, *Netherlands and Netherlands Antilles Intermediary Companies* (z.p. 1992).
- Debrot, R.H.D., *Dutch Caribbean Corporate Law* (z.p. 1989).
- Dekker, J.J.H., *Curaçao zonder/met Shell: een bijdrage tot bestudering van demografische, economische en sociale processen in de periode 1900-1929* (Zutphen 1982).
- Dienst Economische Zaken, *Economische Vooruitblik 1992*, (Curaçao 1992).
- Doggart, C., *Tax Havens and their uses* (Londen 2002).
- Domke, M., *Trading with the Enemy in World War II* (New York 1943).
- Dufey, G en I.H. Giddy, *The International Money Market* (Englewood Cliffs N.J. 1978).
- Ecofin, 'Conclusions of the Ecofin Council Meeting on 1 december 1997', *Official Journal of the European Communities* (1998 C2).
- Ecorys, *Analysis and Advice on Illicit Financial Flows*, Inception Report (Rotterdam 2008).
- Eden, L. en R. T. Kudrle 'Tax havens: Renegade States in the International Tax Regime?',

- Law and Policy*, Vol. 27, No. 1 (2005) 100-127.
- Ellis, M.J., 'Buitenlandse ondernemingen, commentaar', in: H. Meijers ed., *Volkenrechtelijke aspecten van Antilliaanse onafhankelijkheid* (Alphen aan den Rijn 1980) 185-200.
- Emmer, P.C., *The Dutch in the Atlantic Economy, 1580-1880* (Aldershot etc. 1998).
- Euromoney Research Guides, *Offshore Financial Centres* (Londen 1992).
- Farquet, C., 'The rise of the Swiss tax haven in the interwar period: an international comparison', EHES Working Paper No. 27 (2012).
- Fehrenbach, T.R., *The Gnomes of Zurich* (Londen 1966).
- Fichtner, J., *The Offshore-Intensity Ratio: Identifying the Strongest Magnets for Foreign Capital*, CIYPERC Working Paper 2015/02 (Londen).
- Foot, M., *Final report of the independent Review of British offshore financial centres* (Londen 2009).
- Frielink, K., *Toezicht trustkantoren in Nederland* (Deventer 2010).
- FSF, *Report of the Working Group on Offshore Centres* (z.p. 2000).
- Gallagher, R., *Survey of Offshore Finance Sectors in the Caribbean Dependent Territories* (Londen 1990).
- Garcia-Bernardo, J. e.a., 'Uncovering Offshore Financial Centers: Conduits and Sinks in the Global Corporate Ownership Network', *Scientific Reports* 6246 (2017).
- Geest, M. van, J. van Kleef en H.W. Smits, *Het belastingparadijs: waarom niemand hier belasting betaalt behalve u* (Amsterdam/Antwerpen 2013).
- Geld, J.A.G. van der, *De deelnemingsvrijstelling* (Deventer 2008).
- Gemengde Commissie van Deskundigen ingesteld bij KB 1976, *Aanzet tot een integraal beleidskader voor de Nederlandse Antillen in de jaren tachtig* (Den Haag/Willemstad 1979).
- Gibbons, W.J., *Tax Factors in Basing International Business Abroad* (Cambridge 1957).
- Godefroy, T. en P. Lascoumes, *Le capitalisme clandestin* (Parijs 2004).
- Gomes Casseres, Ch., 'One hundred years of involvement. The Chamber and the Curaçao economy 1884-1984', in O. B. Linker ed., *Opstellen ter gelegenheid van het 100-jarig bestaan van de Kamer van Koophandel en Nijverheid te Curaçao* (Curaçao 1985) 15-57.
- Gomes Casseres, Ch., 'Foresight, Trust and Service', in *Committed to Excellence: Maduro & Curiel's Bank N.V., a seventy-five year history* (Willemstad 1991).
- Gordon, R.A., *Tax Havens and their use by United States Taxpayers* (Washington 1981).
- Gravelle, J.G., *Tax Havens: International Tax Avoidance and Evasion* (Congressional Research Service, Washington 2015).
- Grinten, W.C.L. van der, 'Zetelverplaatsing van vennootschappen', in: C.E. Dip, A.J.M.

- Kunst en R.A. Römer eds., *Lustrum van een ideaal: Opstellen ter gelegenheid van het eerste lustrum van de Hogeschool van de Nederlandse Antillen, 1971-1976* (Deventer 1977) 58-71.
- Guex, S., 'Les origines du secret bancaire suisse et son rôle dans la politique de la Confédération au sortir de la Seconde Guerre mondiale', *Genèses* 34 (1999) 4-27.
- Haan, T.J., *Antilliaanse instituties, de economische ontwikkeling van de Nederlandse Antillen en Aruba, 1969-1995* (Capelle a/d IJssel 1998).
- Hagen, J., *Offshore Banking Centers: The Case of Curaçao* (Coral Gables 1989).
- Hagen, J., *Offshore Banking Centers: The Case of Curaçao* (Curaçao 1990).
- Hampton, M.P., *The Offshore Interface: Tax Havens in the Global Economy* (Basingstoke 1996).
- Hampton, M.P. en J. Christensen, 'Offshore Pariahs? Small Island Economies, Tax Havens, and the Re-configuration of Global Finance', *World Development* Vol. 30, No. 9 (2002) 1657-1673.
- Hampton, M.P. en J. Christensen, 'Looking for Plan B: what next island hosts of offshore finance?' in: P. Clegg en D. Killingray eds., *The Non-Independent Territories of the Caribbean and Pacific: Continuity and Change* (Londen 2012) 125-141.
- Hartog, J., *De geschiedenis van twee landen, de Nederlandse Antillen en Aruba* (Zaltbommel 1993).
- Helleiner, E., *States and the reemergence of Global Finance* (Ithaca en Londen 1994).
- Henriquez, H., 'The Future of our Off-shore Industry' in: Rotaract Curaçao ed., *The Future of our Off-shore Industry, an analysis and evaluation of the opportunities for the local off-shore industry beyond the expiration of the USA/Antillean Tax Treaty*. Seminar speeches (Willemstad 1987) 8-19.
- Herrera, S.M.C., 'The Financial Action Task Force', in: M. Carolina e.a., *175 years of Central Banking in the Netherlands Antilles: Preserving price and stability* (Amsterdam 2003) 55-63.
- Hishikawa, A., 'The death of Tax Havens?', *Boston College International and Comparative Law Review* 25(2002) 389-417.
- Hodjera, Z., 'The Asian Currency Market: Singapore as a Regional Financial Centre', *IMF Staff Papers* 25 (1978) 221-253.
- Hudson, A.C., *Globalization, Regulation and Geography: The Development of the Bahamas and the Cayman Islands Offshore Financial Centres* (Cambridge 1996).
- IMF, *Offshore Financial Centers, IMF Background Paper* (z.p. 2000).
- IMF, *Caribbean Offshore Financial Centres: Past, Present and Possibilities for the Future*,

- WP/02/88 (Washington 2002).
- IMF, Country Report No. 03/35, *Barbados: Financial System Stability Assessment* (Washington 2003).
- IMF Working Paper 07/87, *Concept of Offshore Financial Centers: In Search of an Operational Definition*, A. Zoromé (Washington 2007).
- Irish, C.R., 'Tax Havens', *Vanderbilt Journal of Transnational Law*, 15 (1982) 449-510.
- Jackson, M.H., *Salt, Sugar and Slaves; The Dutch in the Caribbean* (z.p. 1965).
- Johns, R.A. *Tax Havens and Offshore Finance. A Study of Transnational Economic Development* (New York 1983).
- Johnston, R.B., *The Economics of the Euro-Market: History, Theory and Policy* (New York 1982).
- Joubert, E.L., *De naamloze vennootschap naar Nederlands-Antilliaans recht* (Zwolle 1984).
- Kagie, R., *De laatste kolonie* (Bussum 1982).
- Kam, C. A. de, *Betalen is voor de dommen: over de miljardenmazen in ons belastingstelsel* (Amsterdam 1977).
- Kam, C.A. de, 'Antillenroute bedreigd', *Intermediair*, 9 december 1983.
- Kam, C.A. de, 'De positie van de Nederlandse Antillen als belastingparadijs, na 1984', in: *Investeren op of door middel van de Nederlandse Antillen*, Holiday Inn Leiden 8 februari 1985, Stichting Scaris Nederland (Leiden 1985) 28-36.
- Klooster, W.W., *Illicit Riches: Dutch trade in the Caribbean, 1648-1795* (Leiden 1998).
- Klooster, W.W., "Smokkelhandel van de Curaçaose joden met 'landen van afgoderij', 1660-1800", in: H.E. Coomans e.a., eds., *Veranderend Curaçao: Collectie essays opgedragen aan Lionel Capriles ter gelegenheid van zijn 45-jarig jubileum bij de Maduro & Curiel's Bank N.V.* (z.p. 1999) 245-261.
- Kok, M., *De economische structuur van de Nederlandse Antillen* (Curaçao 1974).
- Kolff, L.C., *Verslag van de werkzaamheden van de Kamer en van de toestand van handel en nijverheid over de periode 1969-1983* (Curaçao 1985).
- Koningsveld, T.J. van, *De Offshore wereld ontmaskerd: een studie naar aard en omvang van het misbruik maken van offshore vennootschappen door Nederlandse (rechts)personen* (Almere 2015).
- KPMG, *Investment in the Netherlands Antilles* (Den Haag 1990).
- Kroon, P.G., *Antillen Info: juridisch/fiscaal zakboek* (Rotterdam 1988).
- Lang, M., *Die Entwicklung des Unternehmensrechts der Niederländischen Antillen* (Münster, New York, München en Berlin 2001).

Langer, M.J. e.a., *Foreign Tax Havens* (New York 1973, 2e druk).

Langer, M.J., 'Tax Treaties creating Tax Haven situations', in: J.C.L. Huiskamp e.a. eds., *Recourse to tax havens: use and abuse: proceedings of a seminar held in Paris in September 1980 during the 34th congress of the IFA* (Deventer en Hingham MA 1981) 21-31.

Langer, M.J., 'The outrageous History of Caribbean Tax Treaties With OECD Member States', *Tax Notes International* (10juni 2002) 1187-1199.

Lannoy, L.A.J. de, 'The Judicial System and Legal Procedure', in: D.E. Cijntje e.a. eds., *Netherlands Antilles Business Law: Legal, Accounting and Tax Aspects of doing Business in the Netherlands Antilles* (Den Haag 1999) 19-28.

Lee Kuan Yew, *From Third World to First, The Singapore Story: 1965-2000* (New York 2000).

Little, J.S., *Euro-Dollars: the Money-Market Gypsies* (New York 1975).

McCarthy, I., 'Offshore banking centers: benefits and costs', *Finance & Development, a quarterly publication of the IMF and the World Bank* 4(1979) 45-48.

Mathieson, J.A. en P.A. Laudicina, *The Netherlands Antilles: the impact of offshore financial activities; final report* (Washington 1982). Deze publicatie staat bekend als het Stanford Report.

Metry, F., *De geschiedenis van de belastingen in de kolonie Curaçao en de Nederlandse Antillen* (Curaçao 2006).

Mirza, H., *Multinationals and the Growth of the Singapore Economy* (New York 1986).

Mosquera Valderrama, I.J., 'EU and OECD Proposals for International Tax Cooperation: A New Road?', *Tax Notes International* 59 (2010) 609-622.

Murphy, R., *Mind the Tax Gap* (Ely 2006).

Murphy, R., *Defining the Secrecy World, Rethinking the language of 'offshore'* (z.p. 2009).

National Audit Office, *Managing risk in the Overseas Territories* (Londen 2007).

Neely, C.J., 'An Introduction to Capital Controls', *The Federal Reserve Bank of St. Louis Review*, Vol. 81-6 (1999) 13-30.

Nicolina, I.C., *The elimination of the 'ten commandments' and its impact on the 'offshore fund-industry' in Curaçao, Netherlands Antilles*, bachelorscriptie (Willemstad 1999).

Obermayer, B. en F. Obermaier, *Panama Papers* (Amsterdam/Antwerpen 2016).

OECD, *International Tax Avoidance and Evasion: Four Related Studies* (Parijs 1987).

OECD, *Harmful Tax Competition, An Emerging Global Issue* (Parijs 1998).

OECD, *Towards Global Tax Co-operation; Progress in Identifying and eliminating Harmful Tax Practices* (Parijs 2000).

- OECD, *The OECD'S Project on Harmful Tax Practices: The 2001 Progress Report* (Parijs 2001).
- Oostindie, G.J., *Het paradijs overzee: de 'Nederlandse' Caraïben en Nederland* (Amsterdam 1998).
- Oostindie, G.J. en I. Klinkers, *Knellende Koninkrijksbanden. Het Nederlandse dekolonisatiebeleid in de Caraïben, 1940-2000*, deel I, II en III (Amsterdam 2001).
- Oostindie, G.J. en I. Klinkers, *Decolonising the Caribbean: Dutch Policies in a Comparative Perspective* (Amsterdam 2003).
- Oostindie, G.J., *Paradise Overseas; The Dutch Caribbean: Colonialism and its Transatlantic Legacies* (Oxford 2005).
- Palan, R., 'Tax Havens and the Commercialization of State Sovereignty', *International Organization*, 56 (2002) 151-176.
- Palan, R., *The Offshore World. Sovereign Markets, Virtual Places, and Nomad Millionaires* (Ithaca 2006).
- Palan, R., R. Murphy en C. Chavagneux, *Tax Havens: How Globalization Really Works* (Ithaca en Londen 2010).
- Palm, J.Ph. de, *Encyclopedie van de Nederlandse Antillen* (Zutphen 1985).
- Papke, L.E., 'One-Way Treaty with the World: The U.S. Withholding Tax and the Netherlands Antilles', *International Tax and Public Finance* 7 (2000) 295-313.
- Peebles, G. en P. Wilson, *Economic Growth and Development in Singapore* (Cheltenham, Northampton 2002).
- Pennink, B.J., 'Opmerkingen over zetelverplaatsing', in: J.A. Schiltkamp, P.V. Sjiem Fat en M.R. Wijnholt eds., *Honderd jaar codificatie in de Nederlandse Antillen* (Arnhem 1969).
- Pierson, Heldring & Pierson (Curaçao) N.V., *The Netherlands Antilles as a financial center* (z.p., ca.1976).
- Picciotto, S., *International Business Taxation: A Study in the Internationalization of Business Regulation* (Londen 1992).
- Picciotto, S., 'Offshore: The State as legal fiction', in M.P. Hampton en J.P. Abbots, eds., *Offshore Finance Centres and Tax Havens. The Rise of Global Capital* (Basingstoke 1999) 43-49.
- Picciotto, S. en J. Haines, 'Regulating Global Financial Markets', *Journal of Law and Society* vol. 26 -3 (1999) 351-368.
- Primarolo Group, Council of the European Union, *Code of Conduct Group (Business Taxation)* (Brussel 1999).

- Radaelli, M.R., 'Harmful Tax Competition in the EU', *Journal of Common Market Studies* 37 : 4 (1999) 661-682.
- Rawlings, G., 'Mobile people, mobile capital and tax neutrality: Sustaining a market for Offshore Finance Centres', *Accounting Forum* 29 (2005) 289-310.
- Reinders, A., *Politieke geschiedenis van de Nederlandse Antillen en Aruba 1950-1993* (Zutphen 1993).
- Riet, M. van 't, *Fiscale prikkels en vennootschapsvorming* (z.p. 2012).
- Roberts, R., Introduction in R. Roberts ed., *Offshore Financial Centres* (z.p. 1994).
- Roberts, R., 'The Economics of Cities of Finance', in H. Diederiks etc., eds., *Cities of Finance* (Amsterdam/New York 1996) 7-19.
- Roberts, S., 'Small Places, Big Money: The Cayman Islands and the International Financial System', *Economic Geography* Vol 71, No. 3(1995) 237-256.
- Robinson, J., *Witte stranden, zwart geld* (Rijswijk 2004).
- Roetenberg, G., 'The Future of our Off-shore Industry' in: Rotaract Curaçao ed., *The Future of our Off-shore Industry, an analysis and evaluation of the opportunities for the local off-shore industry beyond the expiration of the USA/Antillean Tax Treaty*. Seminar speeches (Willemstad 1987) 28-32.
- Rosenbloom, H.D. en S.I. Langbein, 'United States Treaty Policy: An Overview', *Columbia Journal of Transnational Law* 19 (1981) 359-406.
- Rozendal, A., *Curacao's offshore financial sector: determining prospects for growth in offshore financial services*, bachelorscriptie (Willemstad 2013).
- Rupert, L.M., *Roots of our Future: a commercial history of Curaçao* (Curaçao 1999).
- Saleh, J.M., 'De Kamers van Koophandel en Nijverheid en het Handelsregister in de Nederlandse Antillen', in: C.E. Dip, A.J.M. Kunst en R.A. Römer eds., *Lustrum van een ideaal: Opstellen ter gelegenheid van het eerste lustrum van de Hogeschool van de Nederlandse Antillen, 1971-1976* (Deventer 1977) 73-95.
- Schenk, C.R., 'The Origins of the Eurodollar Market in London: 1955-1963', *EXPLORATIONS IN ECONOMIC HISTORY* 35 (1998) 221-238.
- Sharman, J.C.S., *Havens in a Storm: The Struggle for Global Tax Regulation* (Ithaca en Londen 2006).
- Shaxson, N., *Treasure Islands* (Londen 2011).
- Silvania, J.F.A., *Belastingrecht Curaçao en de BES-eilanden* (Dordrecht 2012).
- Slemrod, J. en J.D. Wilson, 'Tax competition with parasitic tax havens', *Journal of Public Economics* 93 (2009) 1261-1270.

- Smeets, A.A.G., ‘Resume van het door notaris Mr. A.A.G. Smeets behandelde referaat over trusts op de d.d. 13 december 1955 gehouden vergadering van het Nederland-Antilliaans juridisch genootschap’, *Antilliaans juristenblad* 6 (1956) 12-14.
- Smeets, A.A.G., ‘Ontwikkeling van de offshore-activiteiten op de Nederlandse Antillen’, in O. B. Linker ed., *Opstellen ter gelegenheid van het 100-jarig bestaan van de Kamer van Koophandel en Nijverheid te Curaçao* (Curaçao 1985) 229-255.
- Smeets, G.C.A., ‘Buitenlandse ondernemingen’, in: H. Meijers ed., *Volkenrechtelijke aspecten van Antilliaanse onafhankelijkheid* (Alphen aan den Rijn 1980) 159-184.
- Smit, J., *De Prooi* (Amsterdam 2009).
- Smits, P.A.M., *De Symbiose-Economie van Curaçao* (z.p. 1996).
- Soest, J. van, *Olie als water, De Curaçaose economie in de eerste helft van de twintigste eeuw* (Curaçao 1976).
- Soest, J. van, *Trustee of the Netherlands Antilles* (Zutphen 1978).
- Soest, J. van, ‘On the account of Curaçao’, *Social and economic studies* 29 (1980) 220-246.
- Spitz, B., *International Tax Planning* (Londen 1972).
- Stanford Report, zie J.A. Mathieson.
- Sukachevin, P., *Report on Mission to the Netherlands Antilles, IMF, Bureau of Statistics* (z.p. 1986).
- Tan Chwee Huat, *Financial Markets and Institutions in Singapore* (Singapore 1996) [achtste editie].
- Tan Chwee Huat, *Singapore Financial Sourcebook* (Singapore 1997).
- Tatenhove, F.B. , ‘Enkele reis...Nederlandse Antillen’, *Tribuut, Tijdschrift van De Nederlandse Federatie van Belastingadviseurs* 6 (1991) 12-14.
- Tax Justice Network, *Pak ons dan als je kan* (Gent 2006).
- Tromp, E., “Een terugblik op de Antilliaanse economie: de ‘Lio-factor’”, in: H.E. Coomans e.a., eds., *Veranderend Curaçao: Collectie essays opgedragen aan Lionel Capriles ter gelegenheid van zijn 45-jarig jubileum bij de Maduro & Curiel’s Bank N.V.* (z.p. 1999) 177- 193.
- United Nations Office for Drug Control and Crime Prevention, *Financial Havens, Banking Secrecy and Money Laundering* (Wenen 1998).
- United States Committee on Government Operations, House of Representatives, *Tax Evasion through the Netherlands Antilles and other Tax Haven Countries* (Washington 1983).
- United States Senate, ‘Stop Tax Haven Abuse Act’, (Washington 2009).

Vanenburg, S.R. en A. Kattouw, *Het Nieuw Fiscaal Raamwerk op de Nederlandse Antillen. De Antillen als nieuwe vestigingsplaats voor de internationale financiële dienstensector* (z.p. 2002).

Walboom, K.F., *Belastingen in de Nederlandse Antillen* (Deventer 1970).

Weissman, M.L., 'Tax Advantages of the Netherlands Antilles for Motion Picture Companies', *Southern California Law Review* 32 (1958) 391-402.

Whyte, M.N., *De offshore sector op Curaçao: niet alleen een begrip in zee*, doctoraalscriptie (Nijmegen 1985).

Zephirin, M.G. en D. Seerattan, *Financial Innovations in the Caribbean* (St. Augustine, Trinidad 1997).

Zucman, G., *Belastingparadijzen* (Amsterdam 2015).

Publicaties op internet

Bank van de Nederlandse Antillen, *Annual Reports*, <http://www.centralbank.an>.

Bermudabiographies, 'Biography Sir Henry Tucker', geraadpleegd 24-10-2015, <http://www.bermudabiographies.bm>.

Braeckmans H., 'Enkele Juridische aspecten van de consortiumstructuur bij de kredietverlening in eurodeviezen', <http://tpr.be/logging/logpdf>, geraadpleegd 17-2-2015.

Curaçao Economic Outlook 2011, <http://www.curinvest.com>, geraadpleegd 25-11-2012.

Centraal Planbureau, CPB policy Brief 2013/07, 'Bilaterale belastingverdragen en buitenlandse investeringen', <https://www.cpb.nl>, geraadpleegd 25-6-2017.

CORPNET (UvA), *OFC Meter* (2017) geraadpleegd 22-11-2017, <https://www.ofcmeter.org>

Dyrenge, S.D., e.a. 'Exploring the Role Delaware Plays as a Domestic Tax Haven', <http://www.sbs.ox.ac.uk/sites>, geraadpleegd 6-2-2017. Dit artikel verscheen ook in de *Journal of Financial Economics* 108 (2013) 751–772.

E-zone Curacao.nl, <http://www.e-zonecuracao.nl>, geraadpleegd 24-8-2016.

Freyer, T. en A.P. Morriss, 'Creating Cayman as an Offshore Financial Center: Structure & Strategy since 1960', <Http://papers.ssrn.com>, geraadpleegd 6-11-2015.

FSF, *New Process to Promote Further Improvements in Offshore Financial Centres (OFCs)* (11-3-2015, press release) <http://www.financialstabilityboard.org>.

Global Forum on Transparency and Exchange of Information for Tax Purposes, Lists of Agreements, <http://www.oecd.org/tax/transparency/taxinformationexchangeagreements>.

Gov.UK.Guidance, 'European directive on the taxation of savings', geraadpleegd 6-9-2016,

<https://www.gov.uk/guidance/european-directive-on-the-taxation-of-savings>.

Hampton, M.P., “A Tide Coming in ‘faster than a galloping horse’: Tax Haven Islands and Rapid Complex Constant Change”, Islands of the World VIII International Conference, 1-7 november 2004, <http://island.giee.ntnu.edu>, geraadpleegd 22-2-2015.

Jao, Y.C., ‘Shanghai and Hong Kong as International Financial Centres: Historical Perspective and Contemporary analysis’, (2003) <http://www.hiebs.hku.hk>, geraadpleegd 25-10-2015.

Lawandtax-news.com, ‘Liechtenstein’, geraadpleegd 23-10-2015.
<http://www.lawandtax-news.com/html/liechtenstein/jlilatcos.html>.

Lowtax.net, <http://www.lowtax.net>, geraadpleegd 5-11-2016.

MOT Annual report 2014 <http://static.bearingpointcaribbean.com> geraadpleegd 17-8-2016.

OECD (2013), *Action Plan on Base Erosion and Profit Shifting* (2013) geraadpleegd 1-3-2013. <http://www.oecd.org>.

OECD List of Unco-operative tax havens, (z.j.) <http://www.oecd.org>, geraadpleegd 28-10-2015.

Palan R., ‘The history of tax havens’ (2009), <http://www.historyandpolicy.org>, geraadpleegd 18-12-2014.

Statista, www.statista.com/statistics, geraadpleegd 26-8-2016.

TJN, ‘Tax Information Exchange Arrangements’ (mei 2009) 2-4, <http://www.taxjustice.net>, geraadpleegd 31-10-2015.

TJN, ‘Financial Secrecy Index 2013’, <http://www.financialsecrecyindex.com>, geraadpleegd 19-2-2015.

TJN, Financial Secrecy Index 2015, <http://www.financialsecrecyindex.com/index.html> , geraadpleegd 5-11-2016.

Trust Company of the Algemene Bank Nederland, *The Netherlands Antilles as an attractive base for your corporation* (z.p. 1974).

Wetgeving Nederlandse Antillen, overzicht wetgeving periode januari t/m december 2008, <http://www.jurdoc-na.an>.

Wallstreetweb, ‘Europese belastingparadijzen’, geraadpleegd 6-9-2016
www.wallstreetweb.nl/community.

Lijst van gevoerde gesprekken

In Willemstad:

- Behr, H. J., eigenaar van de HBM Group en voorzitter van de VBC, verder was hij onder meer voorzitter van de Cifa.
- Casey, G., managing director van Front Shore.
- Centrale Bank van Curaçao en Sint Maarten: A.G. Romero (executive director), F.J.P. Matto (deputy director monetary & economic affairs) en M. de Windt (department head statistical Information and reporting).
- Elias, G., chairman van United Trust Curaçao en ex-voorzitter van de Vereniging Offshore Belangen.
- Frielink, K., advocaat, partner Spigt Dutch Caribbean, auteur, docent Universiteit van Curaçao en deken Orde van Advocaten Curaçao (2008-2012).
- Horsten, J.F.M., managing director van SGG Management Curaçao en bestuurslid Cifa.
- Lannooy, E. de, politica, onder meer ex-minister van Financiën, momenteel advisor to the Board of the Central Bank.
- Palm, R.A.R., president of the managing board van de Ennia Caribe Holding, voormalig KPMG-voorzitter.
- Robberts, M., managing director van Atlas Fund Services.
- Scheltema, D., managing director van Amicorp Curaçao en bestuurslid van de Cifa.
- Ys, E., politicus die onder meer de volgende functies bekleedde: gedeputeerde, minister van Financiën, twee maal premier en tot voor kort voorzitter van de Cifa. Momenteel is Ys Senior Advisor bij de ENNIA-Caribe Group.

In Nederland:

- Beers, H.C., was hoofd studiedienst BNA, en voormalig directielid bij respectievelijk NMB (Willemstad) en Citco Bank (Amsterdam).
- Deelen, R. van, compliance officer bij de ABN AMRO in Willemstad (maart 2009 t/m maart 2013).
- M. Elias, mededirecteur/aandeelhouder van de Amaco groep (1985-2007).
- Haan, E., auteur en econoom.
- Koningsveld, T.J. van, directeur van het Offshore Kenniscentrum.
- Linker O.B., voormalig chairman van de Amsterdam Trust Corporation (ATC).
- Soest, J. van, historicus.

Lijst van afkortingen

ADM	Asian Dollar Market
ABN	Algemene Bank Nederland
APV	Afgezonderd particulier vermogen
AFM	Autoriteit Financiële Markten
ATP	<i>Aggressive tax planning</i>
BBP	Bruto Binnenlands Product
BIS	Bank for International Settlements
BNA	Bank van de Nederlandse Antillen
BoA	Bank of America
BRK	Belastingregeling voor het Koninkrijk
BRNC	Belastingregeling Nederland Curaçao
BuZa	Ministerie van Buitenlandse Zaken
BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
CBA	Curaçao Bankers Association
CBCS	Centrale bank van Curaçao en St. Maarten
Cifa	Curaçao international financial services association
Citco	Curaçao International Trust Company
CORVO	Curaçaoese Commissie Regeling rechtsverkeer in Oorlogstijd
DTA	Double Tax Agreement
Ecofin	Economic and Financial Affairs Council
FATCA	Foreign Account Tax Compliance Act
FATF	Financial Action Task Force on Money Laundering
FSF	Financial Stability Forum
HBU	Hollandsche Bank Unie
HNWIs	High Net Worth Individuals
IBA	Association of International Bankers
IBNA	International Bankers of the Netherlands Antilles
IFA	International Fiscal Association
IFC	Internationaal Financieel Centrum, of Internationale Financiële Centra
IFS	Internationale Financiële Sector
INCSR	International Narcotics Control Strategy Report
IPH	International Pyramide Holdings

IRS	Internal Revenue Service
KabNA	Kabinet voor Nederlands Antilliaanse Zaken
KYC	Know Your Customer
KvK	Kamer van Koophandel
Ltba	Landsverordening toezicht op beleggingsinstellingen en administrateurs
MCB	Maduro & Curiël's Bank
MJP	Meerjarenplan
MvF	Ministerie van Financiën
MNC	Multinational Corporation
MOT	Meldingsplicht Ongebruikelijke Transacties, of Meldpunt Ongebruikelijke Transacties
MvA	Memorie van Antwoord
MvT	Memorie van Toelichting
NAf	Nederlands Antilliaanse Gulden
NABV	Nederlands Antilliaanse Besloten Vennootschap
NFR	Nieuw Fiscaal Raamwerk
NHM	Nederlandsche Handel-Maatschappij
NMB	Nederlandse Middenstandsbank
OBNA	Organisatie van Offshore bankers in de Nederlandse Antillen
OECD	Organisation for Economic Cooperation and Development (zelfde als OESO)
OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
OFC	Offshore Financial Centre
Pais	Partido pa Adelanto I Inovashon Soshal
PHP	Pierson, Heldring & Pierson
P.B.	Publicatie Blad
POK	Parlementair Overleg Koninkrijksrelaties
RvT	Raad van Toezicht
SER	Sociaal Economische Raad
SPF	Stichting Particulier Fonds
TIEA	Tax Information Exchange Agreement
TJN	Tax Justice Network
UNA	Universiteit van de Nederlandse Antillen
VBC	Vereniging Bedrijfsleven Curaçao
VK	Verenigd Koninkrijk

VOB	Vereniging Offshore Belangen
VS	Verenigde Staten
VV	Vrijgestelde vennootschap
WABB	Verdrag inzake wederzijdse administratieve bijstand in fiscale aangelegenheden
WZ	Wet Zetelverplaatsing